

H O T Ă R Ă R E A nr.1-117/2023
privind tematicile pentru formarea continuă a procurorilor, consultanților
procurorilor și a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor
în anul de instruire 2024

27 iunie 2023

municipiul Chișinău

Examinând necesitățile de formare continuă a procurorilor, consultanților procurorului și a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor, audiind informația prezentată de către domnul Constantin Șușu, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor se află, pentru examinare, demersul directorului interimar al Institutului Național al Justiției, Ecaterina Popa, prin care s-a solicitat prezentarea propunerilor și sugestiilor cu privire la necesitățile de formare continuă a procurorilor și a consultanților procurorului, în corespundere cu specificul acestor profesii juridice.

Demersul în speță este înaintat în contextul demarării procedurii de elaborare de către Institutul Național al Justiției a planurilor modulare de formare continuă pentru anul 2024, care trebuie să țină cont de opiniile corpului profesional vizat și să consolideze evoluția instruirilor specializate.

Prevederile legislative de pe dimensiunea de referință atribuie Institutului Național al Justiției competența de realizare a procesului de formare continuă a procurorilor și a consultanților procurorilor, fiind, totodată, reglementată și necesitatea cooptării eforturilor Consiliului Superior al Procurorilor prin expunerea opiniilor asupra planurilor de învățământ elaborate, precum și înaintarea propunerilor referitoare la tematicile pentru formarea continuă a procurorilor și consultanților procurorilor.

Respectiv, potrivit art.7 alin.(2) lit.h) coroborat cu alin.(5) din Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției, Consiliul Institutului Național al Justiției aprobă, anual, până la 30 noiembrie, planurile de formare continuă, cu consultarea obligatorie a opiniei Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Ministerului Justiției și a Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Pe cale de consecință, opinia Consiliului Superior al Procurorilor reprezintă platforma de raportare a activităților ce vizează elaborarea planurilor modulare de formare profesională de înaltă calitate a judecătorilor, procurorilor și altor specialiști din sistemul justiției.

În egală măsură, se rețin dispozițiile art.70 alin.(1) lit.l) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, precum și pct.4.1 alineatul I lit.j) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, care prevăd competența Consiliului de examinare și prezentare de opinii asupra programelor didactice și a planurilor de învățământ pentru cursurile de formare inițială și continuă din cadrul Institutului Național al Justiției.

Pentru a putea decide asupra subiectului în cauză, Consiliul Superior al Procurorilor a solicitat asistența Comisiei permanente pentru instruire, structură colegială creată de Consiliu, care deține atribuția de evaluare anuală, în comun cu Secția resurse umane a

Procuraturii Generale, a necesităților de formare a procurorilor, inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor și a consultanților procurorilor.

Astfel, potrivit informației puse la dispoziția Consiliului Superior al Procurorilor, se reține că în perioada 10 aprilie - 28 aprilie 2023 Comisia permanentă pentru instruire a efectuat un sondaj de opinie în vederea identificării necesităților de formare a procurorilor, consultanților procurorilor și inspectorilor din cadrul Inspecției Procurorilor. În acest mod, au fost intervievați 481 procurori și 184 consultanți ai procurorului din cadrul Procuraturii Generale, procuraturilor specializate și celor teritoriale, precum și inspecții din cadrul Inspecției procurorilor.

Urmare a prelucrării rezultatelor sondajului desfășurat, Comisia a formulat opinia consultativă, prin care a recomandat Consiliului Superior al Procurorilor aprobarea tematicilor relevante pentru a fi incluse în planul de formare pentru anul 2024.

Consiliul Superior al Procurorilor apreciază, într-o manieră înaltă, suportul valoros oferit de Comisia permanentă de instruire pe dimensiunea formării profesionale a beneficiarilor instruirilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

În context, Consiliul Superior al Procurorilor, din perspectiva competențelor sale, evaluând spectrul tematicilor propuse de Comisia permanentă de instruire, constată că acestea includ domenii de instruire relevante pentru formarea continuă a procurorilor și consultanților procurorilor, în măsură să contribuie la consolidarea capacităților profesionale ale acestora, dar și la îmbunătățirea abilităților de comunicare și dezvoltare personală.

În aceeași ordine de idei, vom nota că propunerile expuse în Opinia consultativă prezentată includ atât solicitările corpului de procurori intervievați, cât și viziunile direcțiilor de profil din cadrul Procuraturii Generale și ale procuraturilor specializate, ai căror reprezentanți au fost incluși în componența Comisiei permanente pentru instruire, tematicile propuse având un caracter real și necesar.

Adițional, urmare a dialogului instituțional susținut de către membrii Consiliului Superior al Procurorilor, au fost identificate suplimentar, ca fiind utile și oportune, tematici de instruire referitoare la management și leadership, întreruperea termenelor de prescripție în procedura penală și cea contravențională, aspecte privind investigarea și judecarea categoriilor noi de infracțiuni ecologice, cibernetice, etc., precum și necesitatea asigurării instruirii a grupurilor mixte de judecători, procurori și alți profesioniști, pe domenii de interes comun, în scopul uniformizării practicilor.

Consiliul Superior al Procurorilor recunoaște ponderea obiectivului de formare a abilităților nonjudiciare, așa cum ar fi utilizarea sistemelor informaționale judiciare, dezvoltarea abilităților în domeniul managementului etc. În prezent, s-a stabilit necesitatea specializării persoanelor care gestionează managementul la nivelul sistemului judiciar prin instituirea obligativității participării și a promovării de către judecătorii și procurorii care candidează la funcțiile de conducere a modulului de management și leadership.

Pornind de la aceste raționamente, dar și de la necesitățile de instruire stabilite în cadrul discuțiilor din ședință, Consiliul Superior al Procurorilor expune, în liste separate (anexe la prezenta hotărâre), tematicile aferente formării profesionale continue a procurorilor, a consultanților procurorilor, precum și a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor.

În lumina standardelor profesionale și cerințelor ce derivă din statutul funcției¹, Consiliul Superior al Procurorilor va accentua că formarea continuă adecvată reprezintă una dintre garanțiile fundamentale ale independenței procurorilor.

Deopotrivă, îmbunătățirea performanțelor profesionale și însușirea de către procurori a tehnicilor și procedeelelor specializate de efectuare a acțiunilor procesuale pe cazuri care implică cunoștințe specifice unor domenii înguste, sunt elemente-cheie în măsură să asigure adoptarea hotărârilor obiective și pe deplin motivate în procedurile avute în gestiune.

Consiliul Superior al Procurorilor consemnează că ansamblul tematicilor propuse pentru formarea continuă a consultanților procurorilor, a fost raportat la necesitățile specifice funcției de consultant al procurorului și este în măsură să asigure consolidarea capacităților profesionale aferente statutului atribuțiilor de referință.

Totodată, pe dimensiunea identificării necesităților specifice de instruire a consultanților procurorilor Consiliul Superior al Procurorilor relevă importanța instruirii în domeniul utilizării Sistemului automatizat „Urmărire penală: e-Dosar” și a soft-ului analitic la efectuarea urmărilor penale pe cauza complexe.

Formarea profesională a consultanților procurorilor constituie un aspect important, or, la înfăptuirea actului de justiție, munca acestora, constituie un sprijin în activitatea procurorilor, competența și îndeplinirea corectă a sarcinilor ce le revin jucând un rol considerabil în buna funcționare a sistemului Procuraturii. Calitatea și finalitatea actului de justiție sunt direct proporționale nu doar cu competențele profesionale ale judecătorului și procurorului, dar și cu competențele personalului care îi ajută să-și desfășoare activitatea. Din aceste considerente se impune o investiție și o stimulare proporțională pentru activitatea desfășurată de către consultanții procurorilor, având în vedere și responsabilitățile atribuite acestora prin lege.

În egală măsură, în partea ce ține de instruirea inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor, tematicile au fost selectate ținând cont de scopul definit al activității Inspecției procurorilor și anume: îmbunătățirea calității actului de justiție, a eficienței activității Procuraturii, performanței organizatorice a procuraturilor și a procurorilor prin intermediul unor verificări independente și evaluarea activității acestora; identificarea vulnerabilităților, propunerea soluțiilor optime și a măsurilor aplicabile în scopul eliminării factorilor de risc instituționali și a disfuncționalităților în activitatea organelor Procuraturii, ca urmare a verificării situațiilor în care se invocă încălcarea legislației, eticii și conduitei profesionale; responsabilizarea procurorilor și a personalului Procuraturii prin identificarea și examinarea situațiilor sau a cazurilor care cad sub incidența răspunderii disciplinare și etice; soluționarea cererilor privind apărarea reputației profesionale și a independenței procurorilor.

Așadar, apreciind importanța procedurii de formare continuă, Consiliul Superior al Procurorilor reține că organizarea la nivel înalt a acestei activități, alături de criteriile de performanță, reprezintă condiția esențială pentru a asigura pregătirea eficientă, de calitate a procurorilor, consultanților procurorilor și inspectorilor din cadrul Inspecției

---

¹ Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului Miniștrilor către Statele membre ale Consiliului Europei privind rolul Procuraturii în sistemul de justiție penală, adoptată de către Comitetul Miniștrilor la 6 octombrie 2000, pct.7 și Avizul nr.13 (2018) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind independența, răspunderea și etica procurorilor, adoptat la 7 noiembrie 2018 la Strasbourg, § X.

procurorilor, astfel încât să se consolideze potențialul profesional al instituției Procuraturii.

Pe cale de consecință, în temeiul art.32 alin.(6), art.70 alin.(1) lit.l) și art.77 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, art.7 alin.(2) lit.h) și alin.(5) din Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției, pct.4.1 alineatul I lit.j) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aproba tematicile pentru formarea continuă în anul de instruire 2024, expuse în anexe la prezenta hotărâre, după cum urmează:

a) pentru procurori, potrivit anexei nr.1;

b) pentru consultanții procurorului, potrivit anexei nr.2;

c) pentru inspectorii din cadrul Inspecției Procurorilor, potrivit anexei nr.3.

2. A remite prezenta hotărâre Institutului Național al Justiției, pentru utilizare a anexelor nr.1 și 2 în cadrul procedurii de elaborare a planurilor modulare de formare continuă pentru anul 2024.

3. A remite prezenta hotărâre Procurorului General interimar, pentru utilizare a anexei nr.3 în cadrul procedurilor de formare profesională.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	Prenume și Nume	Semnătura
1.	Veronica MIHAILOV-MORARU	<i>semnat</i>
2.	Ceslav PANICO	<i>semnat</i>
3.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat</i>
4.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
5.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
6.	Eduard VARZAR	<i>semnat</i>
7.	Svetlana BALMUȘ	<i>semnat</i>
8.	Andrei CEBOTARI	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC

Tematicile pentru procurorii Procuraturii Generale, procuraturilor teritoriale și specializate, care se propun a fi incluse în planul de formare continuă pentru anul 2024

1. Specificul investigării și judecării infracțiunilor de trafic de ființe umane. Asigurarea drepturilor victimei traficului de ființe umane.
2. Tactica și metodică investigării infracțiunilor de tortură. Aspecte practice la investigarea rețelilor tratamente în instituțiile de învățământ și educație timpurie.
3. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni privind viața sexuală. Metodică investigării și judecării cauzelor penale de abuz și exploatare sexuală cu utilizarea tehnologiilor on-line.
4. Linii directorii privind recuperarea bunurilor infracționale și/sau a prejudiciului cauzat statului. Rolul și locul ARBI în structura instituțiilor responsabile pentru recuperarea bunurilor infracționale.
5. Aspecte teoretico-practice la investigarea și judecarea infracțiunilor de malpraxis.
6. Particularitățile procedurii de transfer/preluare a procedurii penale, ca formă a asistenței juridice internaționale în materie penală.
7. Constituirea și activitatea echipelor comune de investigații.
8. Investigarea și judecarea cauzelor penale privind infracțiunile ecologice.
9. Particularitățile examinării de către instanța de judecată, cu participarea procurorului, a demersului Ministerului Justiției privind recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor străine.
10. Investigarea și judecarea cauzelor penale de infracțiuni de îmbogățire ilicită. Particularitățile examinării cauzelor penale pe infracțiuni de îmbogățire ilicită. Aspecte dezvoltate de Curtea Constituțională. Practica CtEDO.
11. Aspecte preeminente la efectuarea acțiunilor de urmărire penală privind ridicarea, conservarea și administrarea probelor digitale în cauzele penale.
12. Utilizarea softurilor analitice în activitatea procurorilor și judecătorilor.
13. Particularitățile aplicării procedurilor discreționare la etapa prejudiciară a procesului penal.
14. Investigarea și judecarea infracțiunilor informatice și a infracțiunilor din domeniul telecomunicațiilor.
15. Metodică investigării și judecării cauzelor de corupție și conexe. Aspecte dezvoltate de Curtea Constituțională. Practica CtEDO.
16. Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului prin prisma principiului dreptului la un proces echitabil.
17. Aspecte practice la aplicarea confiscării speciale și a confiscării extinse.
18. Particularitățile examinării cauzelor penale privind infracțiuni contra familiei și a minorilor.
19. Particularitățile investigării accidentelor de muncă.
20. Măsurile procesuale de constrângere-aplicarea, prelungirea, înlocuirea, revocarea la etapa urmăririi penale precum și la etapa cercetării judecătorești. Procedura aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical.

21. Calificarea, investigarea și examinarea în instanța de judecată a infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei.
22. Particularitățile examinării cauzelor penale în instanța de apel.
23. Revizuirea procesului penal.
24. Tactica și metodică investigării și judecării infracțiunilor de evaziune fiscală.
25. Expertiza judiciară. Temeiurile de dispunere a expertizelor suplimentare, repetate, complexe sau în comisie. Coroborarea raportului de expertiză cu alte probe din procesul penal.
26. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor din domeniul transporturilor.
27. Aspecte particulare la investigarea și judecarea infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor.
28. Procedura examinării plângerilor împotriva acțiunilor organului de urmărire penală și/sau a procurorului
29. Audierea martorilor și a părților vătămate în condiții speciale.
30. Tactica și metodică investigării și examinării în instanța de judecată a infracțiunilor de contrabandă.
31. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind organizarea migrației ilegale.
32. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni privind spălarea banilor.
33. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni contra păcii și securității omenirii și infracțiuni de război.
34. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat.
35. Judecarea cauzelor penale în cadrul cărora urmărirea penală a fost finalizată în lipsa învinutului.
36. Erorile procedurale admise la etapa judecării cauzelor penale.
37. Reluarea examinării cauzelor penale în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate.
38. Tehnici, tactica și metodică investigării infracțiunilor privind crima organizată.
39. Investigarea și judecarea cauzelor penale pe infracțiuni contra justiției.
40. Aplicarea măsurilor de protecție în privința martorilor, părților vătămate și a altor participând în procesul penal.
41. Procedura de restabilire a documentelor judiciare dispărute.
42. Aspecte practice privind investigarea infracțiunilor comise prin intermediul criptomonedelor și investigarea cazurilor de spălare a banilor prin intermediul monedei virtuale. Metode de recuperare a bunurilor infracționale dobândite și convertite în criptomonede.
43. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind finanțarea ilegală a partidelor politice.
44. Instruiri de dezvoltare a abilităților de management și leadership.
45. Administrarea și aprecierea probelor în procesul penal. Datele neadmise ca probe.
46. Stilistica juridică a actelor procedurale.
47. Particularitățile modificării învinuirii în cadrul judecării cauzelor penale.
48. Aspecte procedurale privind renunțarea la învinuire în instanța de judecată.
49. Desfășurarea investigațiilor financiare paralele și consemnarea rezultatelor acestora.

- 50.** Declararea averilor și intereselor. Soluționarea conflictului de interese. Testarea integrității.
- 51.** Investigarea și judecarea cauzelor cu participarea avertizorilor de integritate.
- 52.** Dezvoltarea abilităților de comunicare și conlucrarea interinstituțională.

**Tematicile pentru consultanții procurorilor,
care se propun a fi incluse în planul de formare continuă pentru
anul 2024**

1. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman.
2. Particularitățile investigării infracțiunilor ecologice.
3. Etica profesională/deontologia/managementul în activitatea consultantului procurorului.
4. Investigarea și judecarea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei.
5. Investigarea și judecarea cauzelor penale pe infracțiuni de violență în familie.
6. Particularitățile și importanța căilor de atac în procesul penal.
7. Etapele desfășurării acțiunilor de urmărire penală.
8. Particularitățile examinării cauzelor penale la faza judiciară.
9. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.
10. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor din domeniul transporturilor.
11. Tactica efectuării acțiunii de urmărire penală-cercetarea la fața locului, aspecte teoretice și practice.
12. Sistemului Informațional Automatizat „Urmărire penală: E-Dosar” și a soft-ului analitic „Analyst Notebook”(I2) în cadrul efectuării urmăririi penale pe cazurile de complexitate sporită
13. Metodica elaborării actelor procedurale, stilistica și redactarea acestora.
14. Investigarea infracțiunilor de corupție și a celor conexe.
15. Investigarea infracțiunilor de evaziune fiscală.
16. Tactica audierii martorilor, părților vătămate și a altor participanți la procesul penal.
17. Examinarea sesizărilor cu privire la infracțiuni și soluțiile urmare a examinării acestora (art. 274 Cod de procedură penală).
18. Particularitățile investigării accidentelor de muncă.
19. Percheziția și ridicarea de obiecte și documente în procesul penal.
20. Examinarea plângerilor referitor la acțiunile și deciziile procurorului.
21. Controlul asupra respectării prevederilor legale privitor la primirea, înregistrarea, evidența și examinarea sesizărilor și a altor informații cu privire la infracțiuni.
22. Comunicarea și managementul conflictelor cu justițiabili.

**Tematicile pentru inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor,
care se propun a fi incluse în planul de formare continuă pentru
anul 2024**

- 1.** Tehnici și tactici admisibile de investigare a procedurilor disciplinare ale procurorilor în raport cu garanțiile oferite de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
- 2.** Motivarea soluțiilor adoptate de către inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor.
- 3.** Etica profesională a procurorului.
- 4.** Răspunderea și sancționarea disciplinară a procurorului.
- 5.** Evaluarea integrității instituționale. Expertiza anticorupție a actelor departamentale.
- 6.** Erorile procesuale admise de către procurori în cadrul urmăririi penale.
- 7.** Erorile procesuale admise de către procurori în cadrul reprezentării acuzării de stat.
- 8.** Cererile de apărare a onoarei și reputației profesionale.